

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Európai Védőoltási Hét 2013	157
Tájékoztatás szakmai munkaértekezletről	162
Fertőző betegségek adatai	163

Epidemiológiai Információs Hetilap

EURÓPAI VÉDŐOLTÁSI HÉT

2013. ÁPRILIS 22-27.

MEGELŐZÉS, VÉDELEM, VÉDŐOLTÁS

Prevent Protect Immunize

Háttér

Az Európai Védőoltási Hét (European Immunization Week, EIW) **üzenete** az, hogy minden gyermeknek szüksége és joga van a védőoltással megelőzhető betegségek elleni védelemre. Az Európai Védőoltási Hét **célja**, hogy ráirányítva a figyelmet a különböző immunizációs programokra, segítse a tagállamokat a kívánatosnak tartott (optimális) átoltottság elérésében a kiválasztott célcsoportokkal történő célzott kommunikáció és célzottan nyújtott támogatások biztosításával.

2005-ben történt megalakulása óta az Európai Védőoltási Hét mind kiterjedtségében, mind jelentőségében nagyon sokat fejlődött, és ma az egyik legnagyobb és legfontosabb, évenként megtartott, a tagállamok lakosságának egészségével foglalkozó rendezvény a WHO Európai Régiójában.

Az Egészségügyi Világszervezet Európai Regionális Irodája 2013-ban **nyolcadik alkalommal** hirdette meg az **Európai Védőoltási Hét** eseménysorozatát, amely **2013. április 22-27.** között kerül lebonyolításra. **2013. március 22-ig a régióhoz tartozó valamennyi ország (53) jelezte részvételét. Magyarország hivatalosan hetedik alkalommal vesz részt a WHO EURO által kezdeményezett Védőoltási Hét munkájában.**

Regionális tervek, célkitűzések: „Növekvő igény a védőoltásokra”

A régió azon területein, ahol a lakosság túlnyomó többsége számára folyamatosan elérhető a megfelelő, sok esetben életmentő oltóanyag, **a hangsúly az oltási igény folyamatos, magas szinten való tartásán van.**

Az oltási rend önkényes és elbizakodott megváltoztatása igen nagy károkat tud okozni. Egyértelmű bizonyítékok erre a közelmúlt nagy kanyarójárványai Európa-szerte. Az Európai Védőoltási Hét alkalmas arra, hogy kiemelje **a védőoltással megelőzhető fertőző betegségek és az ellenük való védekezés fontosságát**, hangsúlyozza azt, hogy **a védőoltások mennyire fontosak mind az egyén, mind a társadalom egészségének és jóllétének fenntartásában.**

Megpróbáljuk elérni a szülőket, az egészségügyben dolgozókat és az egészségpolitikai döntéshozókat, hogy tudatosítsuk bennük, hogy a védőoltások hatékonyan *megelőzik* a fertőző betegségeket, és biztonságosak.

Mindent megteszünk a járványok kialakulásának megelőzésért, valamint azért, hogy *megvédjük* az Európai Régió tagállamaiban élő lakosságot attól, hogy bárki megbetegedjen vagy meghaljon egy védőoltással megelőzhető fertőző betegségben.

Együttműködő szervezetek: A regionális és nemzetközi partnerek, mint pl. az Egyesült Nemzetek Szervezetének Gyermeksegélyező Szervezete (UNICEF) és az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ (ECDC) támogatása mellett nagyon fontos a magas szintű nemzeti támogatás is (miniszterek, nagykövetek stb.).

A 2013. évi Védőoltási Héthez kapcsolódó mottó és üzenet

1. Kanyarójárványok zajlanak a WHO Európai Régiójában – ez a valóság

- a. Az elmúlt három év során a régióban több mint 90 000 kanyaró megbetegedés fordult elő.
- b. 2012-ben 20 000-nél több rubeola megbetegedés történt.
- c. A kanyaró megbetegedések 80%-a az Európai Unió Tagállamaiban fordult elő.
- d. A betegek 50%-a serdülő vagy fiatal felnőtt volt.
- e. A járványok megelőzésének egyetlen módja a lakosság kanyaró elleni védőoltásának biztosítása.
- f. A kanyaró elleni védőoltás fontosságáról a lakosságot folyamatosan tájékoztatni kell, és hozzáférhetővé kell tenni az oltásokhoz szükséges oltóanyagot is.
- g. Fokozott odafigyeléssel, a források biztosításával és megfelelő politikai elkötelezettséggel 2015-re kanyaró- és rubeola-mentessé válhat a régió.

2. Lehetőséget kell adni mindazoknak, akik megbetegedtek egy védőoltással megelőzhető fertőző betegségben, hogy beszámoljanak tapasztalataikról és hangot adjanak véleményüknek.

A védőoltással megelőzhető fertőző betegségek veszélyesek: a betegség súlyosságától függően a betegek kórházi ellátást is igényelhetnek, a gyógyulást követően maradandó egészségkárosodás fordulhat elő és ritka esetben akár halállal is végződhet a megbetegedés. **Tanulságos lehet a megtörtént esetek ismertetése, mert ezek hatásosan mutatják be a**

védőoltással megelőzhető betegségek (pl. járványos gyermekbénulás, kanyaró, rubeola stb.) **valós veszélyeit és ráirányítják a figyelmet a védőoltás fontosságára.** A **szülők** figyelmét mindenképpen fel kell hívni **saját felelősségükre**, amikor úgy döntenek, hogy gyermeküket **nem oltatják be** a védőoltással megelőzhető fertőző betegségek ellen.

A WHO EURO EIW kampány honlapján (<http://eiw.euro.who.int/>) folyamatosan frissítik a Védőoltási Héthez kapcsolódó, tervezett központi és helyi eseményeket, programokat.

A hazai helyzet rövid jellemzése:

Magyarországon az életkorhoz kötött védőoltások teljesítése hosszú évekre visszatekintve kiváló, az oltandó korosztályokban az átoltottság meghaladja a 98%-ot. A magas átoltottság és a védőoltásokkal kapcsolatos surveillance tevékenység következtében a rutinszerűen alkalmazott védőoltások révén megelőzhető fertőző betegségek járványügyi helyzete is egészen kiváló.

A 2013. évi Védőoltási Hét hazai célkitűzései és feladatai két fő mottóhoz kapcsolódnak:

- 1. „A WHO Európai Régiójában a 2015. évre tervezett kanyaró és rubeola eliminációjával kapcsolatos hazai feladatok – magas szintű átoltottság fenntartása.**
- 2. „Veled ne történjen meg!”** Védőoltással megelőzhető fertőző betegségen átesett személyek beszámolóit – rövid történetek, írásban, képen és hangban.

ad 1. A Védőoltási Hét központi rendezvénye a 19. Országos Védőoltási Továbbképző Tanfolyam lesz, amelyet Egerben rendeznek meg 2013. április 25-27-én. A védőoltási tevékenységben kulcsszerepet játszó orvosok és védőnők a *„Hitelesség, bizonyosság, bizalom, siker”* mottóval meghirdetett tanfolyamon a védőoltásokkal kapcsolatos ismereteiket frissíthetik fel, illetve gyarapíthatják.

A kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveinek koordinálásával a kerületi/járási népegészségügyi intézetek az illetékességi területükön szűrőpróbaszerűen ellenőrzik az oktatási intézményekben tanulók, hallgatók oltottsági státuszát, intézkednek a hiányzó védőoltások pótlásáról.

ad 2. A Védőoltási Hét megnyitójára szervezett sajtótájékoztatón, rádióban, televízióban, interneten (fájlmegosztó oldalakon pl. Facebook, Twitter, YouTube stb.) olyan embereket vagy olyan gyermekek szüleit kell megszólaltatni, akik áttestek egy védőoltással megelőzhető fertőző betegségen. A személyes tapasztalatokon alapuló beszámolók tudják a leghitelesebben felhívni a figyelmet a betegség valós veszélyeire és ráirányítani a védőoltásokra.

Együttműködő partnerek:

Emberi Erőforrások Minisztériuma, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerve és kerületi/járási népegészségügyi kistérségi intézetek, háziorvosok, házi-gyermekorvosok, védőnői szolgálat.

**A tájékoztatást adta: Dr. Molnár Zsuzsanna főorvos
a WHO EURO hazai EIW kontakt pont
OEK Járványügyi osztály**

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI MUNKAÉRTEKEZLETRŐL

Az Országos Epidemiológiai Központ munkaértekezlete epidemiológusok részére

Ideje: 2013. június 3-4., 10-15 óra között

**Helye: Országos Tisztifőorvosi Hivatal „Fodor terem”
1097 Budapest, Nagyvárad tér 2.**

A munkaértekezlet kétszer egynapos lesz, a szakmai program mindkét napon 10 órakor kezdődik és kb.15 órakor zárul.

Az **első napra elsősorban** a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerve járványügyi/epidemiológiai osztályainak, valamint kerületi/járási intézeteinek **járványügyi területen dolgozó** munkatársai, szakemberei – tisztifőorvosok, tisztiorvosok, közegészségügyi-járványügyi felügyelők részvételére számítunk. A **második napon a kórházhygiénikusok, és a téma iránt érdeklődők** részvételét várjuk.

Tervezett témák

2013. június 3.

- A bejelentésre kötelezett fertőző betegségek 2012. évi járványügyi helyzete
- Magyarország helyzete az EU-ban a fontosabb zoonózisok tekintetében (az EFSA- ECDC 2011. évről szóló jelentése alapján)
- A S.Stanley-járvány kivizsgálásának eredményei és tapasztalatai
- A fertőző betegekkel kapcsolatos járványügyi teendők
- A morbilli és a rubeola eliminációjával kapcsolatos hazai feladatok, a laboratóriumi surveillance megerősítése
- A pertussis laboratóriumi diagnosztikája
- TBC
- A fertőző betegségek megelőzése és kontrollja az intravénás szerhasználók körében
- A 2012/2013. évi influenzaszegzon
- Esetismertetések, aktualitások

2013. június 4.

- NNSR kötelező moduljai
 - Véráramfertőzések
 - Multirezisztens kórokozók által okozott fertőzések
 - Clostridium difficile
- Egynapos sebészet

A munkaértekezleten a részvétel ingyenes.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2013. április 8-14.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** megbetegedések száma ezen a héten sem változott lényegesen a megelőző héthez viszonyítva, ugyanakkor a heti esetszám most is meghaladta (26,7%) a korábbi éveket jellemző értéket. A legtöbb megbetegedést Pest megyéből és Budapestről jelentették. A **campylobacteriosisok** száma több mint harmadával növekedett az előző héthez képest, két és félszerese volt a megelőző öt évre jellemző medián értékének. A betegek közel fele öt éven aluli volt. A legtöbb megbetegedés Budapesten (16) és Békés megyében (14) került a nyilvántartásba. Ez utóbbi megyében tizenkét esetet egy járási népegészségügyi intézet illetékességi területén regisztráltak.

A bejelentett **rotavírus-gastroenteritisek** száma sem változott számottevően az előző héthez viszonyítva. Budapesten, Somogy és Vas megyében észlelték a legtöbb megbetegedést.

A 15. héten **13 közösségi gastroenteritis járványról** érkezett jelentés. Közülük egy esemény volt tömeges méretű.

Terület	Közösség	Járvány kezdete	Exponáltak	Betegek	Kórházban ápoltak	Etiológia
Baranya	óvoda	04.05.	31	17	0	calicivírus
Borsod-A.-Z.	kórház	04.02.	63	35	•	calicivírus
Budapest	bölcsőde	01.25.	156	4	2	S.Enteritidis
Hajdú-B.	idősotthon	03.11.	300	24	0	calicivírus
Heves	kórház	04.01.	243	14	•	calicivírus
		03.27.	48	16	0	folymatban
		03.28.	40	8	0	calicivírus
Jász-N.-Sz.	kórház	03.29.	51	18	0	folymatban
	szálloda	03.31.	24	19	5	ismeretlen
	óvoda	04.01.	68	7	0	folymatban
Komárom-E.	bölcsőde	03.27.	30	7	0	calicivírus
Nógrád	kórház	03.28.	100	4	•	C.difficile
Veszprém	szálloda	03.29.	126	19	0	calicivírus

Egy **Borsod-Abaúj-Zemplén** megyei kórházban április 1-12. között 38 fő (32 ápolat és 6 dolgozó) betegedett meg hasmenés, hányás, láz és hasi fájdalom tüneteivel. A betegek két-három nap alatt gyógyultak. A járvány három kórházi osztályt érintett. Az expozíciónak 219 fő (126 ápolat és 93 dolgozó) volt kitéve. A laboratóriumi vizsgálatra küldött hét székletminta mindegyikében igazolták a **calicivírus** jelenlétét.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében egy keresztelőt követő ebéd résztvevői körében április 7. és 9. között enterális tünetek jelentkeztek: hányinger, hányás, hasmenés, hasi fájdalom. Bár a tünetek enyhék, ill. közép-súlyosak voltak, három fő járóbeteg-, két fő fekvőbeteg-ellátásban részesült. A betegek két nap alatt meggyógyultak. A járványügyi vizsgálat kiderítette, hogy a 26 résztvevő közül 19 főnek voltak tüneteik. A konyhai dolgozók nem betegedtek meg. Három tünetes résztvevő székletmintájának vizsgálata során két betegnél **calicivírus-fertőzést** igazoltak, a harmadik székletmintából **Staphylococcus aureus** tenyésztett ki. A kivizsgálás eredményei alapján ez utóbbi mellékletnek minősül. Az élelmiszerminták mikrobiológiai vizsgálata negatív eredménnyel zárult.

Veszprém megyében, egy üdülőben április 4-7. között 19 fő betegedett meg enterális tünetekkel. Az expozíciónak kitett személyek száma 126 fő volt, köztük a 36 fős személyzet. Három beteg székletvizsgálata történt meg, mindháromból **calicivírus** jelenlétét mutatták ki. Az üdülőben vett környezeti minták vizsgálata folyamatban van. A járványügyi és élelmiszer-biztonsági vizsgálatok a megbetegedések élelmiszer eredetét kizárták.

A 15. héten 23-ról 11-re csökkent a bejelentett **acut vírushepatitisek** száma. Az esetek több mint fele **hepatitis A** (6) megbetegedés volt, közülük három Budapesten, egy-egy Pest, Jász-Nagykun-Szolnok és Csongrád megyében került a nyilvántartásba. A virológiai vizsgálatok további két-két acut **HBV**- ill. **HCV**- és egy **HEV**-fertőzést igazoltak.

A **légúti fertőző betegségek** járványügyi helyzete a héten kedvezőtlenebbül alakult: a **scarlatina** bejelentések száma jelentősen (83,3%), a **varicella** megbetegedéseké közel harmadával (29,4%) nőtt az előző hetihez viszonyítva.

A korábbi évek azonos időszakához képest a megbetegedések száma a duplájára, ill. kétharmadával emelkedett. A héten egy 48 éves nőbeteg **rubeola** gyanúját jelentették, a diagnózist a laboratóriumi vizsgálatok nem támasztották alá. Egy **mumpsz** gyanújáról is érkezett jelentés. A korából adódóan oltatlan, 28 éves nőbeteg diagnózisának tisztázása érdekében a vizsgálatok még folyamatban vannak.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül nyolc **meningitis purulenta** esetet regisztráltak, egy-egy megbetegedést **Streptococcus pneumoniae** ill. **Neisseria meningitidis** okozott. A további megbetegedések kóroki tényezője még nem ismert. A héten bejelentett **meningitis serosa** eset etiológiája még tisztázatlan, az **encephalitis infectiosa** megbetegedést **herpes simplex** vírus okozta.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

15/2013. sz. heti jelentés (weekly report)

(2013.04.08.-2013.04.14.)

Betegség Disease	15. hét (week)			1 - 15. hét (week)		
	2013.04.08 - 2013.04.14	2012.04.09 -2012.04.15	Medián 2007-2011	2013.	2012.	Medián 2007-2011
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	-	-	* 1	-	-
Salmonellosis	76	56	60	1108	753	899
Dysenteria	1	-	-	21	7	17
Patogen E. coli	3	-	●	13	16	●
Campylobacteriosis	108	72	43	# 1592	# 1121	1069
Yersiniosis	-	-	1	33	24	22
Rotavírus-gastroenteritis ¹	57	166	●	822	2031	●
Hepatitis infectiosa	11	6	5	# 340	118	105
AIDS	-	1	-	18	5	7
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	2	-	6	8	2
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	3	1	6
Scarlatina	88	43	77	967	1338	1269
Morbilli	-	-	-	# 3	# 8	-
Rubeola	1	1	-	3	4	5
Parotitis epidemica	1	-	2	10	14	24
Varicella	1232	728	1402	16467	#15549	18911
Legionellosis	-	-	1	10	14	9
Meningitis purulenta	8	13	6	94	# 119	88
Meningitis serosa	1	1	-	19	15	16
Encephalitis infectiosa	1	1	1	21	21	23
Creutzfeldt-J. betegség	-	2	-	2	12	9
Lyme-kór	3	4	4	88	106	74
Listeriosis	-	-	-	4	3	3
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	2	4	2
Ornithosis	-	-	-	5	9	2
Q-láz	1	4	1	17	17	6
Tularemia	1	-	-	5	8	8
Tetanus	-	-	-	1	1	1
Hantavírus-nephropathia	-	-	●	-	-	●
Vírusos haemorrh. láz*	1	-	●	3	1	●
Malária	-	-	-	-	-	2
Toxoplasmosis	1	1	2	23	27	36

(+)¹ Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

(1) laboratóriumi vizsgálattal igazolt megbetegedések

A statisztika készítés ideje: 2013. 04.16.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

15/2013. sz. heti jelentés (weekly report) (2013.04..08.-2013.04.14.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Campylo- bacteriosis	Rotavírus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme- kór
Budapest	11	16	8	3	50	235	-	3	-	-	1
Baranya	-	-	2	-	-	27	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	3	4	5	-	2	21	-	-	-	-	-
Békés	3	14	2	-	1	13	-	-	-	-	-
Borsod-A.-Z.	3	6	2	1	2	109	-	1	1	-	1
Csongrád	7	8	-	2	2	8	-	-	-	-	-
Fejér	6	4	2	-	-	23	1	-	-	-	-
Győr-M.-S.	2	9	4	-	1	47	-	1	-	-	-
Hajdú-Bihar	3	7	6	-	1	114	-	-	-	1	-
Heves	-	3	-	1	6	69	-	-	-	-	-
Jász-N.-Sz.	3	2	3	2	-	55	-	-	-	-	-
Komárom-E.	-	2	-	-	2	35	-	1	-	-	-
Nógrád	3	4	1	1	-	28	-	-	-	-	1
Pest	12	11	3	1	13	168	-	1	-	-	-
Somogy	3	5	8	-	-	44	-	-	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	5	4	3	-	1	32	-	-	-	-	-
Tolna	-	-	-	-	-	102	-	-	-	-	-
Vas	5	2	8	-	3	38	-	-	-	-	-
Veszprém	7	7	-	-	4	62	-	1	-	-	-
Zala	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Összesen (total)	76	108	57	11	88	1232	1	8	1	1	3
Előző hét (previous week)	78	78	59	23	48	952	-	5	2	1	5

(+) Előzetes, részben tisztított adatok – Preliminary, partly corrected figures

A statisztika készítés ideje: 2013. 04. 16.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

**Megbízott országos tisztifőorvos:
Dr. Paller Judit**

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)